

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
i GOSPODARKI ŻYWNOSCIOWEJ
– PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

AGENCJA
RYNKU ROLNEGO

MINISTERSTWO ROLNICTWA i ROZWOJU WSI

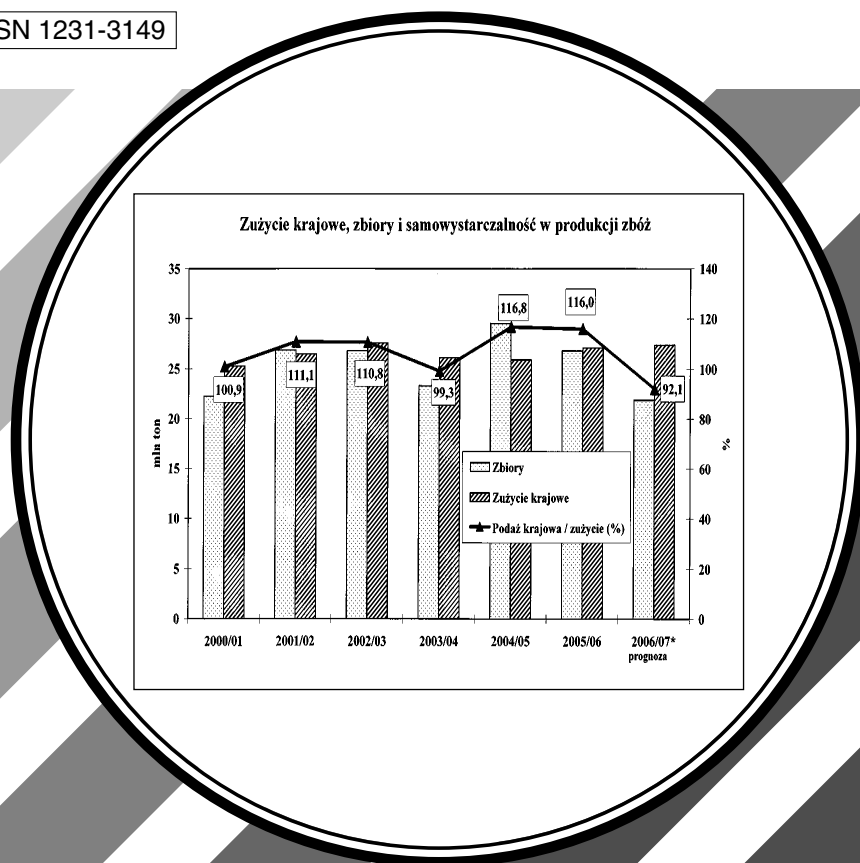
NR
31

RYNEK ZBÓŻ

stan i perspektywy

ISSN 1231-3149

ANALIZY
RYNKOWE

PAŹDZIERNIK 2006

Analizy są finansowane przez
AGENCJĘ RYNKU ROLNEGO
oraz
INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
– PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

Spis treści

REASUMPCJA

- I. Uwarunkowania makroekonomiczne
- II. Światowy rynek zbóż – *W. Łopaciuk*
- III. Polski rynek zbóż
 1. Krajowe zasoby – *W. Łopaciuk*
 2. Krajowe zużycie zbóż – *W. Łopaciuk, J. Drożdż, M. Krzemiński*
 3. Handel zagraniczny zbożami – *W. Łopaciuk, M. Krzemiński*
 4. Zapasy na koniec sezonu – *W. Łopaciuk*
 5. Interwencja na rynku zbóż – *M. Włodarczyk*
 6. Ceny zbóż na rynku krajowym – *W. Łopaciuk*
- IV. Aneks statystyczny

**Przy publikowaniu fragmentów analizy oraz informacji i danych liczbowych
prosimy o podanie źródła.**

Analizę przygotowano w Zakładzie Badań Rynkowych IERiGŻ-PIB
Świątokrzyska 20, 00-950 Warszawa
Kierownik Zakładu – prof. dr hab. Jan Małkowski, tel.: (0·prefiks·22) 827-36-64

AUTORZY:

mgr inż. Wiesław Łopaciuk

- Zakład Badań Rynkowych IERiGŻ-PIB •
Tel.: (0·prefiks·22) 50-54-551

mgr Jadwiga Drożdż

- Zakład Ekonomiki Przemysłu Spożywczego IERiGŻ-PIB •
Tel.: (0·prefiks·22) 50-54-770

mgr Marcin Krzemiński

- Zakład Badań Rynkowych IERiGŻ-PIB •
Tel.: (0·prefiks·22) 50-54-551

mgr inż. Maria Włodarczyk

- Agencja Rynku Rolnego •
Tel.: (0·prefiks·22) 661-70-43

Analizę zrecenzowała i zatwierdziła w dniu 17.10.2006 r. Rada Rolniczych Analiz Ekonomicznych w składzie:
Zdzisław Adamczyk, Tadeusz Chrościcki, Jan Małkowski, Bożena Nowicka, Roman Urban (wiceprzewodniczący),
Zdzisława Wiśniowska-Antonik, Maria Zwolińska (przewodnicząca).
Kolejna analiza wydana będzie w czerwcu 2007 r.

REASUMPCJA

Zbiory zbóż w 2006 r. wyniosły 22,0 mln ton i były o 18,4% niższe od zbiorów w 2005 r. Tak słabe zbiory były wynikiem, spowodowanego dotkliwą suszą, głębokiego spadku plonów (o 19,0% do 2,62 t/ha), gdyż powierzchnia zasiewów nieznacznie wzrosła do 8,4 mln (8,3 mln ha przed rokiem). W sezonie 2006/07 podaź zbóż na krajowym rynku zmniejszyła się o 18,9% do 25,3 mln ton. Oprócz spadku zbiorów wpłynęła na to również redukcja zapasów początkowych.

W sezonie 2006/07 przewiduje się niewielki wzrost krajowego zużycia zbóż, które może wynieść 27,4 mln ton, wobec 27,1 mln ton w sezonie 2005/06. Spadek zbiorów i zapasów początkowych zostanie zrekomensowany wzrostem importu oraz obniżeniem stanu zapasów końcowych. Przewiduje się zwiększenie zużycia paszowego zbóż (o 2,3% do 17,5 ml ton) oraz zużycia przemysłowego (z 1,2 do 1,3 mln ton). Zmniejszy się spożycie zbóż (o 2,4% do 5,6 mln ton). Zapasy na koniec sezonu 2006/07 zmniejszą się do 0,9 mln (3,4 mln ton poprzednio).

Na skutek znacznego spadku podaży ziarna, szczególne konsumpcyjne, ceny zbóż w sezonie 2006/07 będą znacznie wyższe niż przed rokiem.

Średnie ceny pszenicy w końcu 2006 r. mogą wahać się w granicach 500–530 zł/t. W czerwcu 2007 r. mogą wzrosnąć do 550–600 zł/t. Na zbliżonym lub niewiele wyższym poziomie mogą kształtować się ceny kukurydzy paszowej. Ceny żyta w grudniu 2006 r. prognozowane są na 400–430 zł/t i 440–470 zł/t w czerwcu 2007 r.

W sezonie 2005/06 po raz kolejny obserwowano poprawę sytuacji w handlu zagranicznym zbożami i produktami zbożowymi. Znacznie zwiększył się eksport (1,72 wobec 0,99 mln ton w sezonie 2004/05), a import zmniejszył się o 5,2% do 0,97 mln ton. Jednakże w sezonie 2006/07 przewiduje się kilkukrotny wzrost importu do około 3,5–3,7 mln ton oraz ograniczenie eksportu do około 0,7 mln ton.

W sezonie 2006/07 wprowadzono drobne zmiany w systemie interwencji na rynku zbóż. Podniesiono wymagania jakościowe dla kukurydzy w zakresie wilgotności, połamanych i uszkodzonych termicznie ziaren oraz wprowadzono nowy parametr – minimalną gęstość ziarna w stanie zsypanym. Ponadto nałożono obowiązek kontroli zawartości substancji skażających (mikotoksyny, pestycydy, metale ciężkie, radioaktywność) w ziarnie. Dodatkowo Agencja Rynku Rolnego rozważyła złagodzenie warunków uczestnictwa

firm w świadczeniu usług przechowalniczych na rzecz skupu interwencyjnego.

W sezonie 2005/06 zainteresowanie skupem interwencyjnym było mniejsze niż w sezonie 2004/05. Do elewatorów interwencyjnych zostało dostarczone 0,7 mln ton zbóż. W bieżącym sezonie ceny rynkowe będą znacznie wyższe od cen interwencyjnych i dlatego zainteresowanie skupem interwencyjnym powinno być niewielkie.

W 2005 r. kontynuowany był proces uprzemysławiania przetwórstwa zbóż, a przemiany przemysłowe wzrosły do 3,84 mln ton. Wysoką dynamiką wzrostu cechuje się produkcja wyrobów ciastkarskich, pieczywa świeżego (w firmach przemysłowych), kasz i płatków oraz mąk pszennych i makaronu (ponad 5% w skali roku). Umiarkowane było tempo wzrostu produkcji pieczywa cukierniczego, a przemiał mąk żytnich obniżył się o 4% do poziomu z 2000 r.

W I półroczu 2006 r. dobra była sytuacja ekonomiczna wszystkich działów pierwotnego i wtórnego przetwórstwa zbóż, z wyjątkiem producentów makaronu. Było to wynikiem umacniania pozycji przedsiębiorstw rentownych i mających silną pozycję na rynku.

Tabela

Bilans zbóż ogółem* w latach 1996/97 - 2005/06 i prognoza 2006/07 (tys. ton)

Lata	1996/97	1997/98	1998/99	1999/00	2000/01	2001/02	2002/03	2003/04	2004/05	2005/06	2006/07 prognoza	2005/06 = 100
Zapasy początkowe	2103	4544	4052	3967	3255	2563	3768	2603	743	4400	3443	78,3
Areał uprawy	8679	8857	8800	8653	8752	8765	8258	8126	8326	8256	8301	100,5
Plony	2,91	2,86	3,08	2,97	2,54	3,07	3,25	2,87	3,55	3,25	2,64	81,2
Produkcja	25247	25350	27101	25690	22267	26902	26838	23347	29561	26846	21904	81,6
Import	3427	1464	1309	1342	2419	933	811	1077	1027	974	3680	378,0
Ogółem zasoby	30777	31358	32461	30999	27942	30398	31417	27026	31331	32219	29027	90,1
Zużycie krajowe:	26009	27000	27979	27619	25283	26531	27614	26141	25940	27053	27418	101,3
- spożycie	5815	5810	5790	5789	5793	5793	5792	5762	5763	5724	5585	97,6
- wysiew	1990	1970	1947	1962	1956	1835	1799	1802	1829	1753	1753	100,0
- zużycie przemysłowe	682	776	824	959	931	1102	1161	1121	1181	1255	1295	103,2
- spasanie	16062	16965	18034	17603	15510	16398	17612	16460	15912	17100	17650	103,2
- straty i ubytki	1460	1479	1384	1305	1093	1403	1251	997	1255	1220	1135	93,0
Eksport	224	306	528	124	95	100	1200	141	992	1723	672	39,0
Zapasy końcowe**	4544	4052	3955	3255	2563	3768	2603	743	4400	3443	937	27,2
Zapas/zużycie (%)	17,3	14,8	13,9	11,7	10,1	14,1	9,0	2,8	16,3	12,0	3,3	-

*) łącznie z kukurydzą, ale bez gryki i prosa

**) Od sezonu 2004/05 łącznie z zapasami interwencyjnymi

Źródło: 1996/97-2004/05 wg GUS, 2005/06- 2006/07 szacunki i prognozy autorów.

SUMMARY

Cereal crops in 2006 were 18,4% down on 2005 at 22,0 million tons. Hence there were no major changes in cereal area (8,4 versus 8,3 million ha) such decline reflected a draught that lowered yields by 19,05 to 2,62 t/ha. In the 2006/07 marketing year total domestic supply of cereals is estimated 18,9% down at 25,3 million tons, which resulted, besides lower crops, also from the reduction in opening stocks.

A slight increase in domestic use is forecast for the 2006/07 season. Total use would amount to 27,4 million tons versus 27,1 million ton in the 2005/06 season. The decline in crops would have to be compensated with rising imports and the reduction of ending stocks. Feed and industrial uses are forecast to increase by respectively 2,3 and 2,4% to 17,5 and 1,3 million tons. On the other hand human consumption is expected to decline by 2,4% to 5,6 million tons. Ending stocks then would be reduced to 0,9 million tons (3,4 million tons in the previous season).

Reflecting a deep decline in the supply, particularly bred grain, grain prices in the 2006/07 season are forecast significantly higher than in the

previous year. At the end of the year average prices of wheat are likely to fluctuate around PLN 500–530 per tone. In June 2007 wheat prices are forecast to increase to some PLN 550–600 per tone. The prices of feed maize are forecast at a similar level or even slightly above. Rye prices in December 2006 are forecast at PLN 400–430 per tone and at PLN 440–470 per tone in June 2007.

In 2005/06 favourable developments in foreign trade were continued. Exports increased to 1,72 million tons (0,99 million tons in 2004/05) and imports declined by 5,25 to 0,97 million tons. However, in the 2006/07 season a strong increase in import is forecast (to some 3,5–3,7 million tons), while exports are to be reduced to 0,7 million tons.

Regarding the intervention system there were slight changes implemented in the 2006/07 season. The quality requirements for maize have been strengthened in respect of moisture content, broken and damaged grain, etc. and a new measure – minimum density was implemented. Moreover control of certain toxins (mycotoxins, pesticide residuals and heavy metals) was imposed. In addition the Agricultural Market Agency (AMA)

considers further relaxation of the requirements for the companies participating in the intervention storage system.

Intervention procurement in the 2005/06 season was lower than in 2004/05 and totalled 0,7 million tons. In the current season market prices are much above the intervention prices and therefore the interest in intervention procurement will not be significant.

The process of industrialisation in milling industry in 2005 was continued. Millings in large, industrial enterprises increased to 3,84 million tons. High growth rate was observed in the production of cakes, fresh bread, grits, flakes, wheat flour and pasta (over 5% per annum) while the production of bread confectionery showed a moderate increase. The production of rye flour declined by 4% to the level recorded in 2000.

In the first half of 2006 economic situation was fair in all of the branches of primary and secondary grain processing, with exception of pasta producers. The situation reflected strengthening position of profitable enterprises holding a strong position on the market.

Table
Total grain balance sheet* for the period of 1996/97-2005/06 and forecast for 2006/2007 ('000 t)

Seasons	1996/97	1997/98	1998/99	1999/00	2000/01	2001/02	2002/03	2003/04	2004/05	2005/06	2006/07 forecast	2005/06 = 100
Opening stocks	2103	4544	4052	3967	3255	2563	3768	2603	743	4400	3443	78,3
Area sown	8679	8857	8800	8653	8752	8765	8258	8126	8326	8256	8301	100,5
Yield	2,91	2,86	3,08	2,97	2,54	3,07	3,25	2,87	3,55	3,25	2,64	81,2
Crops	25247	25350	27101	25690	22267	26902	26838	23347	29561	26846	21904	81,6
Imports	3427	1464	1309	1342	2419	933	811	1077	1027	974	3680	378,0
Total supply	30777	31358	32461	30999	27942	30398	31417	27026	31331	32219	29027	90,1
Domestic use	26009	27000	27979	27619	25283	26531	27614	26141	25940	27053	27418	101,3
- food	5815	5810	5790	5789	5793	5793	5792	5762	5763	5724	5585	97,6
- seeds	1990	1970	1947	1962	1956	1835	1799	1802	1829	1753	1753	100,0
- industrial uses	682	776	824	959	931	1102	1161	1121	1181	1255	1295	103,2
- feed	16062	16965	18034	17603	15510	16398	17612	16460	15912	17100	17650	103,2
- wastes and losses	1460	1479	1384	1305	1093	1403	1251	997	1255	1220	1135	93,0
Exports	224	306	528	124	95	100	1200	141	992	1723	672	39,0
Carryover stocks**	4544	4052	3955	3255	2563	3768	2603	743	4400	3443	937	27,2
Stocks/use ratio (%)	17,3	14,8	13,9	11,7	10,1	14,1	9,0	2,8	16,3	12,0	3,3	-

*) Including maize (corn) but excluding buckwheat and millet

***) Including intervention stocks from 2004/05 onwards

Source: 1996/97-2004/05 - CSO, 2005/06- 2006/07 authors' estimations and forecast.

W serii Analizy Rynkowe w najbliższym czasie ukazać się:

1. Rynek ziemi rolniczej (9) • październik 2006,
2. Rynek ziemniaka (30) • listopad 2006,
3. Rynek rzepaku (30) • listopad 2006,
4. Rynek owoców i warzyw (29) • listopad 2006,
5. Handel zagraniczny produktami rolno-spożywczymi (24) • grudzień 2006,
6. Popyt na żywność (7) • grudzień 2006,
7. Rynek cukru (30) • grudzień 2006,
8. Rynek ryb (6) • grudzień 2006,
9. Rynek środków produkcji i usług dla rolnictwa (31) • marzec 2007,
10. Rynek pasz (21) • kwiecień 2007,
11. Rynek mleka (32) • kwiecień 2007,
12. Rynek drobiu i jaj (31) • maj 2007,
13. Rynek mięsa (32) • maj 2007,
14. Rynek zbóż (32) • czerwiec 2007.

Prenumerata Analizy (2 zeszyty) w 2007 roku wynosi 40 zł.
Zamówienia z podaniem tytułu i ilości egzemplarzy prosimy kierować do Działu Wydawnictw
Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowego Instytutu Badawczego,
ul. Świętokrzyska 20, skr. poczt. 984, 00-950 Warszawa. Tel.: (0-prefiks·22) 50-54-685, faks: 827-19-60
e-mail: dw@ierigz.waw.pl <http://www.ierigz.waw.pl>
